

	1	2	3	4	5
1a. KONTAKT Hållning	Avvisar kontakt med morring och/eller bitförsök. Utförs ej inom tid	Undviker kontakt genom att dra sig undan.	Accepterar kontakt utan att besvara. Drar sig inte undan.	Tar kontakt själv eller besvarar kontaktförsök.	Överdrivet kontaktagande, ex. hoppar, gnäller, skäller.
1b. KONTAKT Samarbete	Följer inte med trots flera försök att locka. Ej genomfört inom tid.	Följer med motvilligt.	Följer med, men är inte engagerad i testledaren.	Följer med villigt. Engagerar sig i testledaren.	Följer med villigt, är överdrivet engagerad i testledaren, ex. hoppar, gnäller, skäller.
1c. KONTAKT Hantering	Avvisar med morring och/eller bitförsök. Hantering ej genomförd	Undviker, drar sig undan eller söker stöd hos föraren.	Accepterar hantering.	Accepterar, svarar med kontaktbeteende.	Accepterar, svarar med överdrivet kontaktbeteende.
2a. LEK 1 Leklust	Leker inte.	Leker inte, men visar intresse.	Startar långsamt, blir aktiv, leker.	Startar snabbt, leker aktivt.	Startar mycket snabbt, leker mycket aktivt.
2b. LEK 1 Gripande	Griper inte.	Griper inte, nosar bara på föremålet.	Griper tveksamt eller med framländerna.	Griper direkt med hela munnen.	Griper direkt, hugger föremålet i farten.
2c. LEK 1 Gripande och dragkamp	Griper inte.	Griper tveksamt, släpper, håller, men drar inte emot.	Griper, drar emot, men släpper och tar om. Allt tuggar.	Griper direkt med hela munnen och drar emot tills testledaren släpper.	Griper direkt med hela munnen, drar emot, rycker, allt muskar – även under den passiva delen – tills testledaren släpper.
3a. FÖRFÖLJANDE	Startar inte./När ej fram till 1 hjul	Startar, avbryter innan föremålet.	Startar eller springer långsamt. Kan öka farten. Fullföljer.	Startar med hög fart, målinriktad – bromsar in vid bytet.	Startar direkt med hög fart. Springer förbi bytet. Kan vända.
3 b. GRIPANDE	Nonchalerar föremålet. Allt springer inte fram.	Griper inte, nosar på föremålet.	Griper tveksamt eller med tidsfördröjning.	Griper direkt, släpper.	Griper direkt. Behåller föremålet, i minst 3 sek.
4. AKTIVITET	Är uppmärksam, ointresserad, inaktiv.	Är uppmärksam och lugn – står, sitter eller ligger.	Är uppmärksam och i huvudsak lugn. Enstaka aktivitetshöjningar.	Är uppmärksam med ökad aktivitet eller oro efter hand.	Växlar snabbt aktiviteter under momentet. Allt oro under hela momentet.
5a. AVST.LEK Intresse	Engageras inte av figuranten.	Kontroll, avbrott förekommer.	Intresserad. Följer figuranten utan avbrott.	Intresserad. Vill iväg, enstaka starförsök.	Mycket intresserad. Vill iväg, upprepade starförsök.
5b. AVST.LEK Hot/agg	Visar inga hotbeteenden.	Visar enstaka (1-2) hotbeteenden under momentets första del.	Visar enstaka (1-2) hotbeteenden under momentets första och andra del.	Visar flera hotbeteenden under momentets första del.	Visar flera hotbeteenden under momentets första och andra del.
5c. AVST.LEK Nyfikenhet	Går inte fram till figuranten inom tid.	Går fram när figuranten är aktiv på linjen.	Går fram till den dolda men talande figuranten.	Går fram till figuranten med låg kroppställning och/eller med tidsfördröjning.	Går fram direkt till figuranten utan hjälp.
5d. AVST.LEK Leklust	Visar inget intresse.	Leker inte, men visar intresse.	Leker, kan gripa försiktigt, drar inte emot.	Griper. Drar emot, men kan släppa och ta om.	Griper direkt. Drar emot, släpper inte.
5e. AVST.LEK Samarbete	Visar inget intresse.	Bli aktiv men avbryter.	Är aktiv med figuranten när denne är aktiv.	Är aktiv med figuranten. Visar även intresse mot passiv figurant.	Uppmanar passiv figurant till fortsatt lek.
6a. ÖVERRASKN. Rädsla	Stannar inte eller kort stopp.	Hukar sig och stannar.	Gör undanmanöver utan att vända bort blicken.	Flyr högst 5 meter.	Flyr mer än 5 meter.
6b. ÖVERRASKN Hot/agg	Visar inga hotbeteenden.	Visar enstaka hotbeteenden.	Visar flera hotbeteenden under längre tid.	Visar flera hotbeteenden och någon attack.	Visar hotbeteenden och attacker som kan avslutas med bett.
6c. ÖVERRASKN Nyfikenhet	Går fram efter det att överallan lagts ner./går inte fram inom tid.	Går fram när föraren sitter på huk och talar till överallan samt lockar på hunden.	Går fram till överallan när föraren står bredvid.	Går fram till överallan när föraren gått halva avståndet.	Går fram till överallan utan hjälp.
6d. ÖVERRASKN Kvastående rädsla	Ingen tempoförändring eller undanmanöver.	Liten bäge eller tempoväxling vid ngn av passagerna.	Bäge eller tempoväxling vid 1:a passagen. Minskat utslag vid 2:a passagen.	Bäge eller tempoväxling vid minst 2 passager utan minskad intensitet.	Visar stort mått av rädsla eller ökad rädsla efter samtliga passager.
6e. ÖVERRASKN Kvastående intresse	Visar inget intresse.	Stannar upp, luktar eller tittar på överallan vid 1 tillfälle	Stannar upp, luktar eller tittar på överallan vid minst 2 tillfällen.	Bitar i eller leker med överallan. Intresset minskar efter hand.	Bitar i eller leker med överallan vid 2 eller flera passager.
7a. LJUDKÄNSL. Rädsla	Stannar inte eller kort stopp.	Hukar sig och stannar.	Gör undanmanöver utan att vända bort blicken.	Flyr högst 5 meter.	Flyr mer än 5 meter.
7b. LJUDKÄNSL Nyfikenhet	Går inte fram inom tid.	Går fram när föraren sitter på huk och talar till skramlet samt lockar på hunden.	Går fram till skramlet när föraren står bredvid.	Går fram till skramlet när föraren gått halva avståndet.	Går fram till skramlet utan hjälp.
7c. LJUDKÄNSL Kvastående rädsla	Ingen tempoförändring eller undanmanöver.	Liten bäge eller tempoväxling vid ngn av passagerna.	Bäge eller tempoväxling vid 1:a passagen. Minskat utslag vid 2:a passagen.	Bäge eller tempoväxling vid minst 2 passager utan minskad intensitet.	Visar stort mått av rädsla eller ökad rädsla efter samtliga passager.
7d. LJUDKÄNSL Kvastående intresse	Visar inget intresse.	Stannar upp. Luktar eller tittar mot skramlet vid 1 tillfälle.	Stannar upp. Luktar eller tittar mot skramlet vid minst 2 tillfällen.	Bitar i eller leker med skramlet. Intresset minskar efter hand.	Bitar eller leker med skramlet vid 2 eller flera passager.
8a. SPÖKEN Hot/agg	Visar inga hotbeteenden.	Visar enstaka hotbeteenden.	Visar flera hotbeteenden under längre tid.	Visar flera hotbeteenden och någon attack.	Visar hotbeteenden och flera attacker.
8b. SPÖKEN kontroll	Enstaka kontroll, därefter inget intresse/engagerar sig inte.	Tittar mot spökerna då och då.	Kontrollerar och/eller handlar mot spökerna. Långa avbrott. Ex. halva sträcken båda spökerna eller ett spöke hela sträckan	Kontrollerar och/eller handlar mot båda spökerna. Kortare avbrott.	Kontrollerar och/eller handlar mot båda spökerna under hela momentet.
8c. SPÖKEN Rädsla	Uppehåller sig framför eller bredvid föraren.	Uppehåller sig i huvudsak framför eller bredvid föraren. Någon avståndreglering.	Uppehåller sig i huvudsak framför eller bredvid föraren. Växlar mellan flyktstart och kontroll.	Uppehåller sig i huvudsak bakom föraren. Växlar mellan flyktstart och kontroll.	Backar längre än kopplets längd eller lämnar platsen, allt. Flyr.
8d. SPÖKEN Nyfikenhet	Går fram till fig. när föraren tagit av figurantens huvudbonad. Går inte fram inom tid.	Går fram till fig. när föraren talar med fig och lockar på hunden.	Går fram till fig. när föraren står bredvid.	Går fram till fig. när föraren gått halva avståndet.	Går fram till fig. utan hjälp.
8e. SPÖKEN Kontakt-tugande med figurant i spökdrillet	Avvisar eller undviker kontaktförsök. Kontakt ej tagen inom tid.	Accepterar kontakten från fig. utan att besvara den.	Besvarar kontakten från figuranten.	Tar själv kontakt med figuranten.	Intensivt kontaktbeteende mot figuranten. Kan ex. hoppa och gnälla.
9a. LEK 2 Leklust	Leker inte.	Leker inte, men visar intresse.	Startar långsamt, blir aktiv, leker.	Startar snabbt, leker aktivt.	Startar mycket snabbt, leker mycket aktivt.
9b. LEK 2 gripande	Griper inte.	Griper inte, nosar bara på föremålet.	Griper tveksamt eller med framländerna.	Griper direkt med hela munnen.	Griper direkt, hugger föremålet i farten.
10. SKOTT	Visar ingen berördhet. Snabb kontroll och sedan helt oberörd.	Avtagande kontroller under lek / passivitet. Därefter oberörd.	Riktat intresse mot skytten, publiken eller annat, men återgår till lek / passivitet.	Avbryter lek eller passivitet. Läser sig mot publiken, skytten eller annat. Återgår inte till lek / passivitet.	Berörd, rädd. Allt. Vill lämna platsen, försöker fly. Allt. Föraren avstår skott.

Momentet **Aktivitet** beskriver hundens förmåga att koppla av efter att den fått leka och jaga i de föregående momenten i banan. I tre minuter är föraren helt passiv och här tittar beskrivaren på om hunden är lugn och uppmärksam eller hellre hittar på egna hyss under tiden. Vår ras ligger precis som de övriga bruksraserna när det gäller denna del i MH:et.

Skott visar en tydlig trend utåt på diagrammet och det var som ni kanske minns **mer**. Här ser vi en ras som är betydligt mer berörd av skott än övriga bruksrasers genomsnittliga reaktion på skott. Den syns ju som tidigare beskrivits på den gröna kraftigt markerade inre cirkeln.

Rädsla ligger också utanför denna cirkel. När rädslan t.ex. kvarstår efter flera promenader fram och tillbaka vid overallen som används i momentet Överraskning och Ljudkänslighet kan man avläsa det vid siffrorna 6d och 7c. Vi ser också att vår ras är mer ljudkänsliga än andra bruksraser eftersom 7a och 7 c sticker ut som det gör på spindeldiagrammet. I ljudkänsligheten återspeglas också att en hel del hundar har obehag för skott.

Hot betyder att beskrivaren tittar närmare på med vilken **tyngd** hunden hotar, viljan att sätta sig i respekt och hur hunden försvarar sig. Detta sker oftast med rest ragg, hög svans, stel kroppshållning, morningar, skall och eventuella attacker. Vid spökna är det kanske lättast att lägga märke till detta eftersom momentet pågår under några minuter. Vi tittar också på hur hunden uppfattar avståndleksfiguranten som omväxlande rör sig med sänkt huvud eller gör lekinviter. Overallen som plötsligt åker upp och spökna som avancerar framåt är också moment där vi vill ha denna egenskap beskriven. Vi ser att rasen i vårt exempel i mindre grad än andra bruksraser har hot och försvarslust.

Jag har nu beskrivit spindeln för en specifik ras, jämfört mot andra bruksraser. Enskilda hundar jämförs mot andra inom samma ras och då ligger genomsnittet för dessa på den gröna linjen.

Vidare kan man titta på syskongrupper (hel eller halv) och då jämför man också mot den egna rasen. Vill man titta på ett spindeldiagram på en enskild kennel går det också bra. Längst ut på axlarna av diagrammet står i vårt fall siffran 1. Detta betyder att alla avvikelser motsvarar 0,2. Centrum har värdet -1 och längst ut är värdet +1.

Vill vi studera avkommor efter en speciell hund står siffran 2 längst ut. Avvikelsena är då 0,4 och längst in i cirkeln är värdet -2. Följaktligen är värdet längst ut +2.

Tittar vi i stället på en enskild hunds spindeldiagram så återfinns siffran 3 längst ut på varje axel. Avvikelsena är då 0,6 och centrumvärdet är -3 och längst ut på axeln är det +3. Jag tycker det är bra att man vet om att mätvärdet förändras beroende på vilken typ av spindel man tittar på. Det viktigaste när man studerar ett spindeldiagram är dock att man har grunden klar för sig när det gäller tolkningen av hur en specifik egenskap står i förhållandet till andra raser eller individer inom samma ras.

Till sist vill jag nämna lite om de rutor med förklarings-text som finns nedanför spindel diagrammet i programmet Lathunden. Dessa beskriver lite närmare vad hunden gjort i de olika huvudmomenten när dessa delas upp i mindre delar. Rasens eller enskild hunds siffra (där krysset i protokollet sitter) står först. Nästa siffra som står i varje ruta är genomsnittet av detta moment för alla provade bruksraser om det gäller en ras spindel eller samtliga i aktuell ras om vi tittar på en speciell hund.

Alla SBK:s rasklubbar har tillgång till programmet Lathunden, och kan ta fram dessa spindlar på sina raser.

LYCKA TILL!

Texten är författad av Anita Braxenholm